

Griffie van de gemeenteraad Echt - Susteren
Nieuwe Markt 55
6101 CV ECHT

Nieuwe Markt 55, Echt
Postbus 450, 6100 AL Echt
Tel. 0475 - 478 478
info@echt-susteren.nl
www.echt-susteren.nl
KvK 51651866
BTW (NL00)19.06.483.B01
NL86 BNGH 0285 1023 70
BIC-code BNGHNL2G

Echt, 24 november 2020

Verzonden: 25 NOV. 2020

Onderwerp: Begrotingswijziging 2021 Westrom
Team: Maatschappelijk Domein

Ons kenmerk: Z20/063436-D - 70451
Bijlage(n):
Behandeld door: J. Knoors

Geachte griffier,

Het college van burgemeester en wethouders heeft - conform uw verzoek - in haar vergadering van 24 november j.l. een reactie geformuleerd op de begrotingswijziging 2021 van Westrom. De begrotingswijziging wordt onderstaand voor de raad samengevat aan de hand van de zgn. "5 minuten-versie(s)". Tevens is geformuleerd wat het nut, de noodzaak en het effect van de gemeenschappelijke regeling Westrom is. Het college stelt de raad voor om over de begrotingswijziging 2021 van Westrom een zienswijze uit brengen. Deze zienswijze wordt hieronder nader verwoord.

5-minuten-versie

Begrotingswijziging 2021:

Begrotingswijziging 2021: algemeen beeld.

De begrotingswijziging 2021 is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en bestaat uit drie onderdelen: een aangepaste financiële begroting (hoofdstuk 1), een toelichting op de wijzigingen (hoofdstuk 2) en een bijlage met hierin opgenomen de gemeentelijke tabellen. De begrotingswijziging bevat niet de algemene toelichting uit de reeds vastgestelde primaire begroting 2021. Westrom heeft er voor gekozen om de toelichting op de begrotingswijziging toe te spitsen op de relevante punten zijnde de directe aanleiding om de begroting te herzien (Corona), een toelichting op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde Begroting 2021 en de punten uit de eerdere zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten.

De voor de begrotingswijziging 2021 gehanteerde uitgangspunten zijn:

- De realisatie van circa 713 fte's arbeidsovereenkomsten Wsw van de deelnemende gemeenten en de realisatie van circa 26 fte's Begeleid Werken;

- Uitbesteding re-integratieactiviteiten door gemeenten op tenminste het bestedingsniveau van 2020;
- Uitbesteding te plaatsen beschut werk door gemeenten binnen de kaders van de participatiewet;
- De loonkosten Wsw 2021 zijn ten op zichte van 2020 geïndexeerd met 1,6 %. Er is geen indexatie toegepast op de jaren 2022 tot en met 2024. Het personeelsverloop Wsw over de jaren 2021 tot en met 2024 is gebaseerd op verloop ten gevolge van pensionering vermeerderd met een extra verloop van 2 %;
- De te ontvangen Rijksbijdrage Wsw over de jaren 2021 tot en met 2024 wordt begroot op basis van de Septembercirculaire 2020 en is eveneens eenmalig geïndexeerd met 1,6 %;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 3,55 miljoen ter dekking van het exploitatietekort;
- Een gemeentelijke bijdrage van € 530.000 voor de infrastructuur;
- Een indexering van de reguliere loonkosten met jaarlijks 2,0% ten opzichte van 2020;
- Er is geen rekening gehouden met effecten van een eventuele volgende COVID-19-golf;

Uit de voorgelegde begrotingswijziging 2021 blijkt dat het negatieve subsidieresultaat in 2021 substantieel lager uitvalt ten opzichte van het in de primaire begroting 2021 opgenomen bedrag (-/- € 2.486.000 versus -/- 3.459.000). Een voor Westrom en de deelnemende gemeenten gunstige financiële ontwikkeling. Door dit gunstigere subsidieresultaat kan de gemeentelijke bijdrage met ca. € 1.300.000 naar beneden worden bijgesteld tot € 4.080.000. Door Westrom wordt wel de winstwaarschuwing afgegeven dat er vooralsnog geen verlies van Toegevoegde Waarde is meegenomen als gevolg van eventuele corona-effecten in 2021. De belangrijkste reden hiervoor ligt in het feit dat inmiddels duidelijk is geworden dat de financiële impact van de coronapandemie op de bedrijfsvoering van Westrom in 2020 hiertoe vooralsnog geen directe aanleiding geeft. Tot en met het 3^e kwartaal van 2020 is gebleken dat Westrom in staat was de omzetsdaling op te vangen uit kostenbesparingen. Voor 2021 verwacht Westrom een vergelijkbaar (financieel) effect.

Ten opzichte van de primaire begroting 2021 laat het operationeel resultaat voor 2021 zoals opgenomen in de begrotingswijziging een forse verbetering zien van -/- € 732.000 naar -/- € 282.000. Dit als gevolg van een geprognosticeerde hogere Toegevoegde Waarde en een verlaging met ca. € 200.000 van de reguliere loonkosten. Dit laatste conform het verzoek van onze raad om een sterkere (financiële) relatie tot uitdrukking te brengen in de herziene begroting voor de krimp van de Wsw-populatie in samenhang met de verwachte krimp van de organisatie. Op basis van bovenstaande aanpassingen blijft het uiteindelijk verwachte exploitatie-resultaat over 2021 voor Westrom met deze begrotingswijziging licht positief € 30.000. Dit ondanks een gemeentelijke bijdragesom die voor 2021 ca. € 1.300.000 lager ligt dan zoals opgenomen in de primaire begroting 2021.

Ontwikkeling in de begrote kosten.

Zoals bekend vormt voor Westrom het op niveau houden van de toegevoegde waarde de komende jaren de grootste uitdaging. De begrotingswijziging 2021 laat zien dat de verwachting is dat de Toegevoegde Waarde in de periode 2021 – 2024 op niveau blijft en zelfs licht stijgt. Het verwachte operationeel resultaat over deze periode laat daarnaast een fors gunstiger resultaat zien ten op zichte van de primaire begroting 2021. Daar waar gemiddeld genomen over deze periode het operationeel resultaat uit kwam op ca. -/- € 560.000 per jaar in de primaire begroting 2021, zien we in de begrotingswijziging een behoorlijke verbetering optreden naar gemiddeld -/- € 170.000 per jaar. Een deel van de verbetering van het operationeel resultaat vloeit voor uit een verlaging van de reguliere personele kosten met ca. € 200.000 gegeven de te verwachten krimp van de SW-doelgroep. In de primaire begroting 2021 was met deze kostenreductie nog geen rekening gehouden. De komende jaren herijkt Westrom jaarlijks of de inzet van regulier personeel in de pas loopt met de samenstelling van de doelgroep. Daarmee wordt ook invulling gegeven aan de door de raad in zijn eerdere zienswijze hierover geuite wens.

Het verbeterde operationeel resultaat in combinatie met het reeds eerder hierboven beschreven gunstigere subsidieresultaat vormen de belangrijkste (positieve) factoren in het beheersen van de

begrote kosten en heeft daarmee ook een belangrijk positief effect op de omvang van de toekomstige gemeentelijke bijdrage(n).

Ontwikkeling in de begrote bijdragen/baten.

Zoals bekend worden vanaf de begroting 2019 voor de te betalen gemeentelijke bijdrage(n) aangepaste (kosten-)verdeelsleutels gehanteerd op basis van de regeling "verdeling baten en lasten Westrom". Uitgangspunt van deze verdeelsleutel(s) is dat de gemeentelijke bijdrage(n) aan de Westrom in het negatief subsidieresultaat verrekend wordt naar rato van de loonsom Sw'ers per deelnemende gemeente van het voorbije jaar. De gemeentelijke bijdrage ter bekostiging van een deel van de infrastructuur kent een andere verdeelsleutel namelijk op basis van inwoneraantal per (vaste) peildatum 31-12-2016 voor de restant huurperiode van het bedrijfspand De Hanze. Op basis van deze verdeelsleutel(s) laat de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor Echt-Susteren het volgende (positieve) beeld zien:

Primaire begroting 2021

	2021	2022	2023	2024
Bijdrage Echt-Susteren	€ 860.818	€ 780.757	€ 671.590	€ 621.987

Begrotingswijziging 2021

	2021	2022	2023	2024
Bijdrage Echt-Susteren	€ 660.162	€ 587.742	€ 507.025	€ 477.376

Uit de bovenstaande tabellen is af te leiden dat de gemeentelijke bijdrage van Echt-Susteren de komende begrotingsperiode gemiddeld op jaarbasis ca. € 175.000 lager zal uitvallen aan de GR Westrom. De verwachte ontwikkeling van de totale gemeentelijke bijdragen (van de vijf GR-gemeenten) aan het tekort van Westrom ziet er als volgt uit:

Primaire begroting 2021

	2021	2022	2023	2024
Bijdrage infrastructuur	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000
Bijdrage SW-tekort	€ 4.825.000	€ 4.295.000	€ 3.680.000	€ 3.410.000
Totale bijdrage in tekort	€ 5.355.000	€ 4.825.000	€ 4.210.000	€ 3.940.000

Begrotingswijziging 2021

	2021	2022	2023	2024
Bijdrage infrastructuur	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000
Bijdrage SW-tekort	€ 3.550.000	€ 3.050.000	€ 2.600.000	€ 2.450.000
Totale bijdrage in tekort	€ 4.080.000	€ 3.580.000	€ 3.130.000	€ 2.980.000

Zoals bekend vormt de gemeentelijke bijdrage de sluitpost voor de Westrombegroting. Het gunstigere subsidieresultaat en de lagere reguliere loonkosten leiden op basis van de begrotingswijziging tot een daling van de gemeentelijke bijdrage in 2021 met € 1.275.000. Ook in de jaren 2022 tot en met 2024 is de gemeentelijke bijdrage substantieel omlaag bijgesteld. Daarmee wordt de eerder door Westrom aangekondigde halvering in gemeentelijke bijdrage in 2024 vrijwel gerealiseerd. In de primaire begroting 2021 was dit effect in eerste instantie nog niet zichtbaar. Voor 2020 bedraagt de totale gemeentelijke bijdrage € 5.702.000 en deze zal verder dalen naar € 2.980.000 in 2024.

Ontwikkelingen in het vermogen.

In de primaire begroting 2021 bedraagt de geprognostiseerde weerstandscapaciteit € 2.497.851. Het betreft dan de vrij besteedbare reserves. Westrom heeft ten behoeve van de primaire begroting 2021 een actuele risicoanalyse uitgevoerd. Op basis van deze risico-analyse blijkt dat de weerstandscapaciteit in 2021 voldoende is om de geïnterpreteerde risico's op te vangen. De ontwikkeling in het vermogen van Westrom op basis van de begrotingswijziging blijft gelijk aan die zoals is opgenomen in de primaire begroting 2021.

Risico's.

De navolgende risico's worden onderkend:

- Over het boekjaar 2020 lijken de negatieve financiële effecten van de corona-pandemie voor Westrom neutraal uit te pakken door onder andere sterk te sturen op de kosten. Onzeker is of dit voor 2021 zo kan worden gecontinueerd of dat er toch extra druk komt te staan op de exploitatie.
- Vooralsnog is onduidelijk of, en zo ja welke (financiële) effecten er in 2021 kunnen optreden voor Westrom in samenhang met de door de gemeenten te maken keuzes in het kader van de doorontwikkeling P-wet.

Advies

Aan de raad wordt geadviseerd in te stemmen met de begrotingswijziging 2021. Op basis van de geconstateerde onzekerheden en risico's, adviseert het college de gemeenteraad om de navolgende zienswijze uit te brengen:

Voorgestelde zienswijze:

"De raad constateert dat met de gepresenteerde begrotingswijziging 2021 door Westrom invulling wordt gegeven aan de eerder door de raad uitgebrachte zienswijze op de primaire begroting 2021. De raad spreekt dan ook met nadruk zijn waardering hiervoor uit. De inspanningen die Westrom levert om te komen tot een zo reëel mogelijke begroting werpt zijn vruchten af, ondanks enkele onzekere factoren zoals de gevolgen van Corona in 2021 en de te maken keuzes door de gemeenten in het kader van het traject doorontwikkeling P-wet. De raad constateert verder dat de financiële effecten als gevolg van de Corona-pandemie over 2020 redelijk neutraal lijken uit te pakken door scherp te sturen op kostenbeheersing. Een goede zaak voor zowel de Westrom als de deelnemende gemeenten. De raad hoopt dat een en ander zich ook zo in 2021 blijft ontwikkelen overeenkomstig de toelichting op de corona-effecten zoals opgenomen in de begrotingswijziging. Alertheid blijft uiteraard geboden zowel in financiële zin als ook de zorg voor de (SW-)medewerkers.

De begrotingswijziging laat in financiële zin zien dat met een gedegen bedrijfsvoering Westrom in staat is om de komende jaren haar Toegevoegde Waarde te stabiliseren, het operationeel resultaat te verbeteren en de gemeentelijke bijdragen in het exploitatietekort substantieel te beperken. Een mooie en volgens onze raad ook noodzakelijke ontwikkeling gegeven de opgelopen tekorten bij Westrom de afgelopen jaren.

In 2021 zal waarschijnlijk sterker blijken of er negatieve markt-effecten zullen optreden als gevolg van de corona-pandemie en hoe deze eventueel de omzet en marktpositie van Westrom raken c.q. beïnvloeden. Het belang voor Westrom om een actief strategisch portfolio-beleid te voeren blijft daarmee onverminderd groot. In 2021 worden de product-marktcombinaties opnieuw tegen het licht gehouden door Westrom. De raad stelt het op prijs geïnformeerd te worden over eventuele aanpassingen en effecten die daaruit mogelijk voortvloeien.

Ten slotte vraagt de raad aandacht voor de eventuele gevolgen van de keuzes die gemeenten (gaan) maken met betrekking tot de doorontwikkeling van de Participatie-wet. Afhankelijk van de uiteindelijke keuzes zal naar verwachting in de bedrijfsvoering met name een (groter) effect kunnen ontstaan op de in de in de begrotingswijziging veronderstelde omvang aan re-integratie activiteiten van en door Westrom. Daarmee is het nog maar de vraag of het in de begrotingswijziging gehanteerde uitgangspunt

dat de uitbesteding van re-integratieactiviteiten door gemeenten gehandhaafd wordt op tenminste het bestedingsniveau van 2020, stand zal houden. Indien de uiteindelijke keuzes van gemeenten ten aanzien van de doorontwikkeling P-wet van wezenlijke invloed zijn op de thans gepresenteerde begroting, gaat de raad er van uit dat dit tijdig inzichtelijk wordt gemaakt door middel van een aanvullende begrotingswijziging."

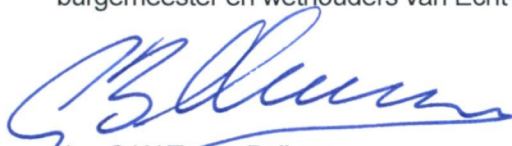
Nut, noodzaak en effect van de gemeenschappelijke regeling Westrom

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht, deze wet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een groot deel van de Wet werk en arbeids-ondersteuning jonggehandicapten (Wajong). Met de Participatiewet wordt onder andere geregeld dat mensen met een arbeidshandicap als gevolg van lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen en die uitsluitend in staat zijn onder aangepaste omstandigheden arbeid te verrichten, kunnen werken op een zo regulier mogelijke en op hun individuele mogelijkheden aangepaste arbeidsplek in de sociale werkvoorziening of bij andere werkgevers.

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet en heeft die uitvoering voor een groot deel belegd bij Westrom. Sw-bedrijf Westrom vervult een belangrijke rol bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking, al dan niet in een beschutte werkomgeving. Westrom heeft de kennis, ervaring en het netwerk om de capaciteiten van mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt te vertalen naar passend werk met professionele begeleiding. Westrom vervult als werkgever een belangrijke maatschappelijke functie in de regio.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Echt- Susteren,

drs. G.W.T. van Balkom
secretaris

dr. J.W.M.M.J. Hessels
burgemeester